

מסורת הש"ס

שני נזירים פרק שמיני נזיר

סא

עין משפט
נר מצוה

- א א מיי פ"ב מהלכות מירות הלכה טו:
- ב ב מיי שם הלכה טו
- ג ג [וכהה"ל] כפקסין
- ד ד מיי פ"ג סימן א:
- ה ה מיי פ"ג הלכה יא:
- ו ו טו"ש פ"ד סימן רלד
- ז ז ספ"ק לו:
- ח ח מיי פ"ב מהלכות הל"ל טו"ש פ"ד סימן רסו ספ"ק ז:
- ט ט מיי פ"א מהל' ערכין הלכה ו סמג
- י י מיי פ"ו מהלכות נחלות הלכה ט סמג
- יא יא טו"ש ח"מ סי' רפב ספ"ק ה:

הגהות התוספות

- 1. ז"ל בתגלחת מזר.
- 2. כפי"י יהיה. 3. כפי"י הוי"ו. וכן כפ"י פירקין.
- 3. וכן כפ"י פירקין.
- 4. ז"ל בתגלחת מזר.

פ"י הרא"ש

הני ד' תגלחות דאמרו משום מצוה כלומר כוליה משום מצוה דאפילו טמא דרבי ומוחלט דרבי הוי כולן צריכין תער אפילו תגלחת שליטת שהיה משום טומאה: או משום אכילתו שער שיעברי ממנו שער שה"ל בשעה שנטמא ובכבודי נשא טהור דמיכ"ט ליה לכול תגלחת נזיר טמא דרבי א"כ א"כ א"כ ליה ליה בעבדו נשא צריך לגלח מקצת ראשו ובהעו אה"ה סך דש"ק ר"ח רש"י וכו' לא תגלח רבי כהמשמע ה"ל חובל ולא מצי למעבד תגלחת שניה של טהור וק"ל דמסתברא דאפילו נזיר טהור מצי לעבורי שער בנשא ר"ק ששירי ב' עשרות וצ"ל דהרי גזינו נשא וניהו י"ש נשא השער צומח אה"כ. ואע"ג דבסי' ג' מינן [למיינן] דבעי תער דגמרי' ליה נזיר טהור הכי נמי סלקא סוגיא דשפתותי הכי רמי בר חמא הוה מספקא ליה תמי' מגלח ד' תגלחת ואי אמרין משום עברוי שטמא (ה) כי בני מעבר עבר שער שה"ל בשעה שנטמא ואע"ג דבתגלחת שליטת לטפקין נמי בתגלחת [נידון] טהור מקום אם לא היה תגלחת טומאה צריכה תער משום שפך נזיר טהור לא היה צריכה גילוח שהרי עדיין לא יתא מותר לשחות יין ולטמא למתים אלא ש"מ שאף תגלחת נזיר טמא משום מצוה גבירי תער: כליק פיקא

פ"ח העובדי כוכבים אין להם נזירות אע"פ ששובדי כוכבים נזדריין

תא שמע ומגלה ארבע תגלחות ש"מ משום מצוה ש"מ. יש מפרשים דדייק מדכולל אותם ציחד א"כ דמיין אהדי וכולהו בתער אף השלישית שהיא לסקפ נזיר טמא גם יש כפ"י כחזו ולי ס"ד משום עיבורי טומאה אפילו בג' נמי סגי וקשיא לן מאי מייית והלא צלל התגלחות יש להסתפק אי במצורע דאע"ג דבתגלחת שליטת איהו לטפקין תגלחת נזירי טהור שהיא זריכה תער מ"מ אס לא היתה תגלחת טומאה זריכה תער משום ספק נזיר טהור לא היה צריך גילוח שהרי עדיין לא היה מותר לשמות ציין:

הדרן עלך שני נזירים

הכותבים אין להם נזירות. ואין קרבן קרב אף על גב דמקבלין מהם נדרים ונדבות ובגמרא מפרש נזירי: **נשים ועבדים יש להן נזירות.** בגמרא מרבה להן: **כופה את עבדו.** שמועה על נזירותו בגמרא מפרש טעמא:

מנהגי מילי. לעובדי כוכבים אין להם נזירות והלא בשאר נדרים דיין כישראל כדכמיז איש איש לרבות עובדי כוכבים שנודרים נדרים ונדבות כישראל והלא נמי נדר הוא: **דת"ר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש או אשה כי יפליא צנדור נזיר זהו צדור אה' ונז' בני ישראל ועובדי כוכבים.** ש"ס קבלו נזירות אינו כלום ומוחלט לשמות ציין ואין מציאין קרבנות נזירות עליהם: וכן קרא לרבות לעבדים והא אמרין כל מצוה שאשה חייבת עבד חייב צה. כלומר הא קיימא לן הכי **וצפ"ק** (דף ק"ג.) ילפינן לה: **שאיני הכא דקאמר קרא אסור אישר על נפשו מי שנתפשו קנויה ל' יצא עבד. ואע"ג דלכמיז לגבי נדרים מ"מ כפ"ק דנדרים (דף ג.) מקשיין נזירות לנדרים מלנדור נזיר נזיר להיך: **והא גבי ערבין דכתיב בני ישראל והנניא בני ישראל מעריבין.** לומר ערבי עלי או ערף פלוני עלי: ואין העובדי כוכבים מעריבין. אף כי נודרים נדרים ונדבות כישראל: יכול לה יוה נערכים. אס אמר ישראל ערף עבד כוכבים עלי: ת"ל איש. והלא נמי גבי נזיר נימא דלהי מייעוטא דזני ישראל לומר בני ישראל נודרים ומציאין קרבן אכל העובדי כוכבים אין נודרים כלל ומציאין קרבן יכול לה יוה נודרים כלל**

לחסור ציין וצטומאה ת"ל איש דהכי נמי אמר הש"ס בסמוך: **למאי א"י א"י א"י ירושה.** דסתם מקום שנתמרו בו אז לענין ירושה קרוי א"י: **בני שמוהדר ערף כבוד [אב].** אזל עובדי כוכבים לא מנחה: **ב"ד** [צמודי כבוד] אביך כבוד ועלי כי קאלמר לענין ירושה לא פריך הכי דסתם אכ נקרא אז לענין ירושה: ולמלא

נזיר קרבן קרבן לומר לא אכ. דאין אבות לעובדי כוכבים: **למאי הלכא.** אמרת דאין אבות לעובדי כוכבים: **אנא.** אימא הכי (ה) לנאמו ולאציו צמי שמוהדר על כיבוד אציו צה לך הכתוב לומר שלא יעמא בשביל מירות ועובד כוכבים הואיל ואינו צריכוד אציו אין מירות חלה עליו: יא

תני רבי חייא. אומנא והוא מצורע אין עולין לו ללחן ולכחן לפי זה לפני ציאת מים וזה לאחר ציאת מים. נזיר טהור והוא מצורע נמי אין עולין לו ללחן ולכחן שמוצורע מגלח לפני נזירותו ונזיר טהור לאחר זריקת דמים: **בעי רמי בר חמא הני ארבע תגלחות.** דקאלמר עלה ומגלח ד' תגלחות מן אמר משום מצוה וצריכה נזירות ד' זריקות ומייתא משום תרתי תגלחות ד' זריקות ושלישית משום טומאה ורביעית משום הונזיז דעהרה וכולן בתער: או **דלמא משום עזובי שער טומאה.** אימנהו ואפילו מעבדי לה צנשא ספיר דמי: ואי ס"ד **משום עזובי שער טומאה.** הוא דמגלח אפילו בג' תגלחות נמי סגי דקיון דשתי תגלחות שבמצורע עשירית של נזיר טמא איכא עזובי שער טומאה והאי דהדר מגלח בתגלחת רביעית הא ליכא עזובי שער טומאה ואמאי מגלח אלא לאו ש"מ דכולהו אימנהו משום מצוה לגלח ארבע תגלחות ש"מ:

הדרן עלך שני נזירים

הכותבים אין להם נזירות. העובדי כוכבים שגדרו צנזירות אין נזירות חלה עליהן ומותרין לגלח ולשמות יין וליטמא לנתיים: **חומר נשים מצעדים שהו כופה אס עבדו.** שהעבד שגדר צנזיר יכול רצו לכופו לשמות ציין אכל אשתו שגדרה צנזיר אינו יכול לכופה (ה) וכיון שגדרה ושמע לה ולא היפה לה שזא אינו יכול להפיר: **ואי קתני הכוסים.** אין חייבין צנזירות אכל הנשים העובדים חייבין: **דס"ר דבר אל בני ישראל.** איש או אשה כי יפליא לנדור נזיר נזיר ונז' **וצני ישראל נזירין ואין העובדי כוכבים נזירין:** ואמרת אליהם. איש או אשה לרבות את העבדים שיש להן מירות: **עבדים למא לי נרצוי קרא שיש להן נזירות: אה אמרה.** כמס' **קדושין כל מצוה שהאשה חייבת בה כו' וכיון שהאשה חייבת צנזירות דכתיב** איש או אשה איתרבו להו נמי עבדים: **שאיני הכא.** גבי נזירות דאי לאו דלמי קרא אחריני לרצוי עבדים לא הוה אימא דעבדי מחייבי צנזירות משום דלמך קרא גבי (ה) נזירות לאסור אישר כו' קמ"ל ואמרת אליהם לרבות את העבדים ואין העובדי כוכבים מעריבין: ואין העובדי כוכבים מעריבין יכול קרא וירושלמי **א"כ** איש שאני הכא דאמר קרא **לאביו ולאביו ולא יטמא במי שיש לו אב יצא עובד כוכבים שאין לו אב למאי אילימא לענין ירושה** (ה) וה"א ר' חייא בר אבין **א"ר יוחנן** **עובד כוכבים יורש את אביו דבר תורה שנאמר** **כי ירושה לעשו נתתי את הר שעיור אלא במי שמוהדר על כיבוד אביו מי כתיב כבוד אבך גבי נזיר אלא אמר קרא לאביו ולאביו לא יטמא במי שיש לו טומאה יצא**

תלמוד לומר איש. או אשה כי יפליא נזר צערך נפשות לה' דאימנהו צנלל ערך ונותן ערכו כפי שנותניו של עובד כוכבים (ה) הכא נמי גבי נזירות מיליהו עובדי כוכבים צנזרות נזירות דלם אין נזירין להביא קרבן כדמיז בני ישראל ולא עובדי כוכבים ליתנהו צהו איש דליהוו נזירים אכל לא מציאין קרבן כדלקמן: **שאיני הכא.** גבי נזיר טומאה שאינו צנזרות נזיר כלל דלמך קרא לאציו כוכבים: **למאי הלכא.** אמרת דאין אבות לעובדי כוכבים: **אנא.** אימא הכי (ה) לנאמו ולאציו צמי שמוהדר על כיבוד אציו צה לך הכתוב לומר שלא יעמא בשביל מירות ועובד כוכבים הואיל ואינו צריכוד אציו אין מירות חלה עליו: יא

א) פירוש סס המצורע אה השער. (ב) [מנחות עג.]. (ג) [מנחה ד'. כירומות ז']. (ד) [לקמן כס.]. (ה) ערכין ה'. (ו) קדושין יו. ומוסקי סס אלא משום כי לני לניט. (ז) [מנחה ד. ה.]. (ח) [ובגמרא טו. ו']. (ט) ז"ל מדרים. (י) ז"ל מנחה דף ט. ד

מגלה דף ט. ד

תורה אור השלם

1. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש או אשה כי יפליא לנדור נזיר לנדור לנזיר לנדור לנזיר לנזיר.
2. איש כי יזר נזיר לנזיר או השבע שבועה לאסור אסור על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו יקשה: כמדרב ל ג.
3. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש כי יפלא לנדור נפשות לקה: ויקרא כו ב במדבר ו ב.
4. קאביו ולאמו לאחי ולאחורו לא ישמא לקום במקום כי נזיר לאחי על ראשו: במדבר ו ו.
5. אל תתגררו עם בן לא אתן לכם מארצם עד מדרר כף רגל בי ירושה לעשו נתתי את הר שער: דברים ב ה

הדרן עלך שני נזירים

נוסחת הריב"ן

[א] מיר טמא והוא מצורע אין תגלחתו עולין כו': [ב] זריקת דמים: [ג] איתן: [ד] לנזירות: [ה] מירות העברה: [ו] וצמנא: [ז] ונז' איש לרבות את העבדים כי והשאר למא: [ח] עבד גלוי ומיט לומר: [ט] מיט לומר: מירות מיר כי שהיא חבית מיר: [י] כתי מנופ כחן גלוי ומי כתיב כפי לומר קרא דלמי לא משמעט שהיא זקוק לכבוד אנלי לא פריך מי כתיב כפי לומר המורשע דהא פשיטא דעיקר אכ הוי לענין ירושה: כיוס עכ"ל:

הגהות הב"ן

- (א) ג' והואיל ואין נפשו: (ב) ש"י ד"ה חומר וכו' דברין שגדריה ומנע: (ג) זריקת דמים: (ד) ר"ח יכול לה וכו' ערף עובדי כוכבים זה עלי וכו' דכתיב כלום מ"ל איש כי יפליא לנז' ומייתא או אשה נמק: (ה) ב"א ד' והוא וכו' ולא עובדי כוכבים אימנהו צהו איש: (ו) ר"ה אלא אימא הכי לאביו ולאמו: כמי שמוחא:

מוסף רש"י

ח"ל אישר. איש משמע כל דלו ושריו (ה).